

คำชี้แจงกระทรวงแรงงาน
เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๖๒
เรื่อง ลาเพื่อคลอดบุตร

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๑ ให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๙๘ วัน
วันลาเพื่อคลอดบุตรตามมาตรา ๔๑ นี้ให้หมายความรวมถึงวันลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนคลอด
บุตรด้วย

วันลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับรวมวันหยุดที่มีในระหว่างวันลาด้วย

มาตรา ๕๙ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงในวันลาเพื่อคลอดบุตรตามมาตรา ๔๑
เท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ไม่เกินสี่สัปดาห์

เจตนารมณ์

เพื่อคุ้มครองสิทธิลูกจ้างหญิงมีครรภ์ให้มีวันลาจำนวน ๑๔ สัปดาห์ หรือ ๙๘ วัน ให้สอดคล้อง
กับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๘๓ ว่าด้วยการคุ้มครองมารดา ค.ศ. ๒๐๐๐ และเพื่อ
ความชัดเจนเกี่ยวกับการนับวันลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนการคลอดบุตรเป็นวันลาเพื่อคลอดบุตรด้วย
ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๘

คำชี้แจง

มาตรา ๔๑ เดิม กำหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๙๐
วันโดยนับรวมวันหยุดที่มีระหว่างลา และกำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงในวันลาเพื่อ
คลอดบุตรเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลาแต่ไม่เกิน ๔๕ วัน ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา นายจ้าง
บางรายเข้าใจว่าการลาเพื่อคลอดบุตรจะต้องคลอดบุตรก่อนถึงจะลาได้ หรือนายจ้างบางรายกำหนดให้ลูกจ้าง
หญิงมีครรภ์ใช้สิทธิลาป่วย หรือลาพักเพื่อไปตรวจครรภ์ก่อนได้ ทำให้มีความสับสนเกี่ยวกับสิทธิการลาเพื่อ
คลอดบุตร ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา ๔๑ เพื่อคุ้มครองสิทธิของลูกจ้าง ๒ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นแรก มาตรา ๔๑ ใหม่ เป็นการรับรองสิทธิหญิงมีครรภ์ที่มีสถานะเป็นลูกจ้างโดยไม่จำกัดว่า
จะเป็นลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว หรือลูกจ้างระหว่างทดลองงาน มีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตร จากเดิม ๙๐ วัน
เป็น ๙๘ วัน สอดคล้องกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๘๓ ว่าด้วยการคุ้มครองมารดา
ค.ศ. ๒๐๐๐ (C๑๘๓ - Maternity Protection Convention, ๒๐๐๐) ที่กำหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิง
สามารถลาในระหว่างตั้งครรภ์และเพื่อคลอดบุตรได้ไม่ต่ำกว่า ๑๔ สัปดาห์ (๙๘ วัน)

ประเด็นที่สอง เพิ่มวัตถุประสงค์ของการลาเพื่อคลอดบุตรจากลาเพื่อไปคลอดบุตรแล้วยังรวมถึงลา
เพื่อไปตรวจครรภ์ก่อนคลอดบุตรด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้สิทธิลาคลอดบุตรและเพื่อให้สอดคล้อง
กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๘ ที่กำหนดว่า สิทธิของมารดาในช่วงก่อน
และหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น ลูกจ้างซึ่งเป็น

/หญิงมีครรภ์...

หญิงมีครรภ์จึงสามารถลาก่อนคลอดเพื่อไปตรวจครรภ์เป็นระยะๆได้นับแต่วันตั้งครรภ์และเมื่อคลอดบุตรสามารถลาต่อเนื่องได้โดยนับรวมวันลาคลอดบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๙๘ วัน ทั้งนี้ การนับวันลาเพื่อคลอดบุตรให้นับรวมวันหยุดประจำสัปดาห์ วันหยุดตามประเพณี ที่มีระหว่างวันลาการคลอดบุตรด้วย

สำหรับสิทธิการได้รับค่าจ้างในวันลาเพื่อคลอดบุตรตามมาตรา ๔๑ ลูกจ้างยังคงได้รับค่าจ้างจากนายจ้างเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ไม่เกิน ๔๕ วัน ตามมาตรา ๕๙ ส่วนค่าจ้างอีก ๘ วัน กรณีที่ลูกจ้างลาเพื่อคลอดบุตร ๙๘ วัน กฎหมายมิได้บังคับให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง จึงขึ้นอยู่กับข้อตกลงหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของนายจ้างว่าจะจ่ายค่าจ้างให้ลูกจ้างหรือไม่ก็ได้